

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Рета М.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) представляє собою взаємовідносини між суб'єктами господарської діяльності України та резидентами інших країн, які відбуваються як на території України так і за її межами. За видами здійснення зовнішньоекономічна діяльність має досить істотний перелік: від операцій експорту-імпорту товарів і послуг до виробництва і постачання продукції з давальницької сировини. Отже, ЗЕД охоплює майже усі сфери господарчої діяльності підприємства і тому, з точки зору організації та процедур ведення обліку, представляє окрему облікову ділянку, яка зумовлена необхідністю вирішення наступних питань:

- первісна оцінка активів та зобов'язань, що виникають в іноземній валюті;
- корегування вартості монетарних статей на певну дату;
- відображення результатів валютних коливань (курсових і сумових різниць) з урахуванням їх впливу на фінансові результати;
- відображення розрахунків в іноземній валюті на дату погашення заборгованості.

Крім того, що існує такий перелік досить специфічних, притаманних виключно ЗЕД, операцій, при веденні обліку необхідно враховувати норми і вимоги міжнародних стандартів обліку, а також міжнародного та національного законодавства, які регулюють сферу ЗЕД. Наприклад, необхідно постійно відстежувати строки виконання ЗЕ договорів, відстежувати механізм та порядок розрахунків іноземною валютою, враховувати специфіку оподаткування окремих видів операцій.

Проте це представляє собою тільки поточний обліковий аспект ЗЕД, але цього не достатньо для прийняття зважених управлінських рішень. На сучасному етапі розвитку економічних взаємовідносин необхідно реалізовувати стратегічний підхід до вирішення ключових проблем у кожній сфері діяльності підприємства. На наш погляд, суттєвим недоліком системи обліку ЗЕД є відсутність постійної діагностики та оцінки виникнення можливих загроз фінансовій безпеці підприємства, що дало б змогу ретельно планувати діяльність підприємства та заздалегідь формувати резерви покриття можливих втрат. Саме тому, на нашу думку, обліковий інструментарій ЗЕД має бути розширено та доповнено елементами стратегічного обліку. Це дозволить оцінювати та прогнозувати можливі ризики, які вплинуть на результати діяльності підприємства, його фінансову стабільність та конкурентоспроможність, дозволить визначати ефективність ЗЕ операцій, дозволить проводити діагностику результативності використання організаційних, виробничих, збутових заходів у сфері ЗЕД.